

Brukarenkät Daglig verksamhet/sysselsättning 2014

Projektledare:

Monica Bylund och Susanne Nordlander Rehabiliteringskonsulenter OOF.

Hjälppersoner:

Britt-Marie Johansson habiliteringsassistent, Daglig verksamhet och
Maria Sandström habiliteringsassistent, servicebostad.

Innehåll

1	Inledning och bakgrund	3
2	Fakta:	4
3	Resultat tabeller	5
3.1	Meningsfullhet	5
3.2	Arbetsmiljö	6
3.3	Trygghet	8
3.4	Delaktighet	10
4	Projektledarnas avslutande reflektion utifrån enkätens resultat	15
4.1	Meningsfullhet	15
4.2	Arbetsmiljö	16
4.3	Trygghet	16
4.4	Delaktighet	17
4.5	Bemötande	17
5	Analys av resultat på varje arbetsplats	18
5.1	Återkoppling till brukare	18
6	Bilagor	19

1 Inledning och bakgrund

Samtliga kommuner i länet har under hösten (okt-14) gjort en enkät riktad till brukare i daglig verksamhet/sysselsättning. Frågeställningarna har utarbetats av Kommunförbundet tillsammans med representanter från kommunerna. Det är samma frågeställningar som har använts i tidigare brukarenkäter för att kunna följa förändringar i resultatet över tid.

Enkäten var webbaserad och genomfördes med hjälp av en surfplatta, där brukarna med stöd av hjälppersoner fick svara på enkäten. Enkäten fanns i två utföranden som brukarna kunde välja mellan:

- Text och tal
- Text, tal och pictogrambilder

I nedanstående rapport ges endast en övergripande redovisning och kommentarer av det totala resultatet, samt att vi belyser eventuella skillnader på svaren från personer med LSS respektive SoL beslut. *(De tabeller som redovisas nedan är på det totala resultatet.)*

Resultatet av enkäten kommer också ingå i en länsövergripande rapport som görs av Kommunförbundet.

Berörda enhetschefer och personal kommer analysera de individuella resultaten för varje arbetsplats och skriva handlingsplan för respektive arbetsplats.

Enkäten kommer fortsättningsvis att genomföras vart annat år inom området daglig verksamhet/sysselsättning.

2 Fakta:

Härnösands kommun, Socialförvaltningen, Omsorg om funktionshindrade har 8 arbetsplatser där man bedriver Daglig verksamhet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade,(LSS) och Sysselsättning enligt Socialtjänstlagen,(SoL). Man har även ett flertal brukare ute på företagsplatser.

Antal beslut daglig verksamhet/ sysselsättning okt 2014 (Varav 37st med SoL beslut och 149st med LSS beslut)	186 st *)
Antal besvarade enkäter	149 st
Antal som tackade nej	48 st

**) Ett antal beslut verkställs på fler än en arbetsplats, därför har dessa brukare intervjuats mer än en gång. (1 intervju/arbetsplats)*

Enkäten bestod av 18 frågor uppdelade i 5 kategorier

Meningsfullhet

Arbetsmiljö

Trygghet

Delaktighet

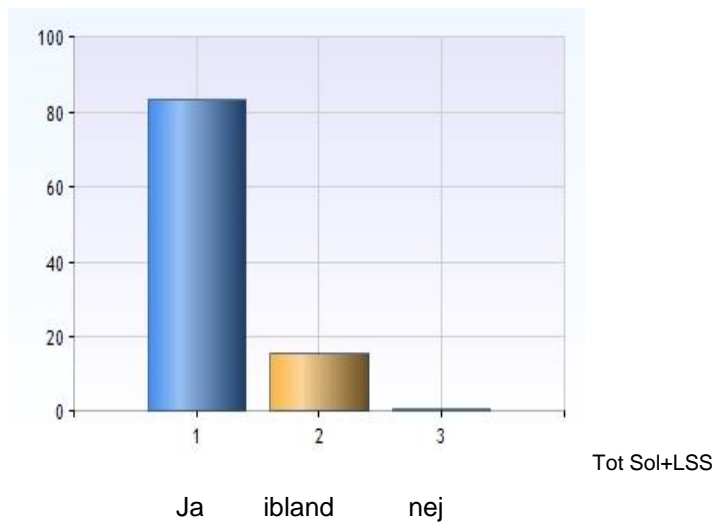
Bemötande

Tabellerna i detta dokument visar det totala och sammanslagna resultatet dvs. Både daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning enligt SoL. De kursiva kommentarerna gäller eventuella skillnader mellan SoL och LSS vilket inte framgår i de totala tabellerna.

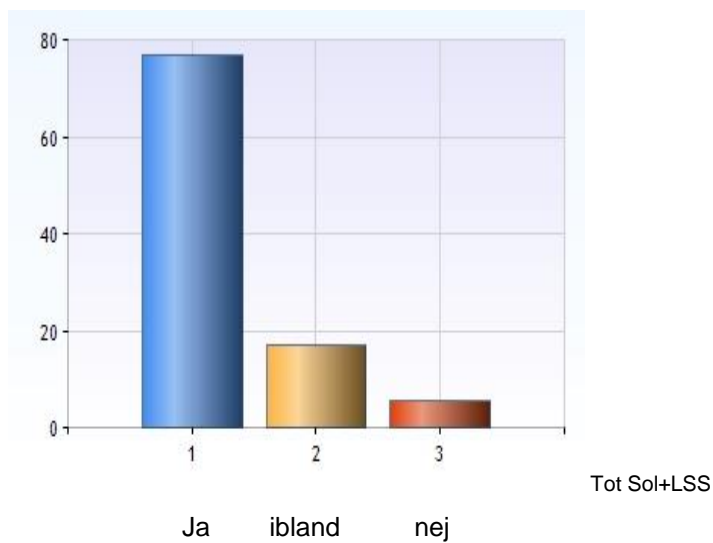
3 Resultat tabeller

3.1 Meningsfullhet

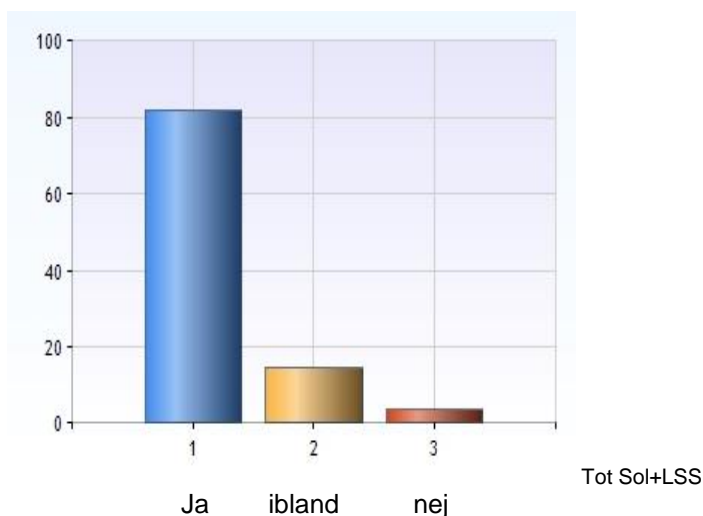
1. Tycker du om att vara på ditt jobb?

2. Tycker du om det du gör på ditt jobb?

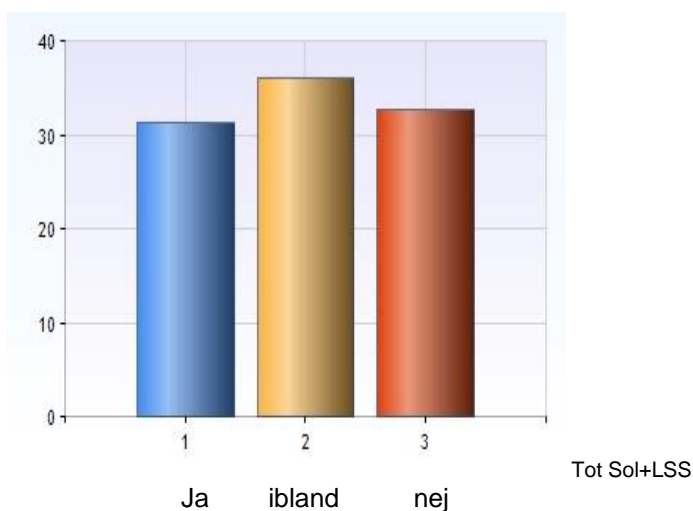
3. Är jobbet viktigt för dig?

Cirka 80 % svarar att de tycker om att vara på jobbet. Att de tycker om det de gör på jobbet samt att jobbet är viktigt för dem.
De som har SoL beslut hade något lägre siffror.

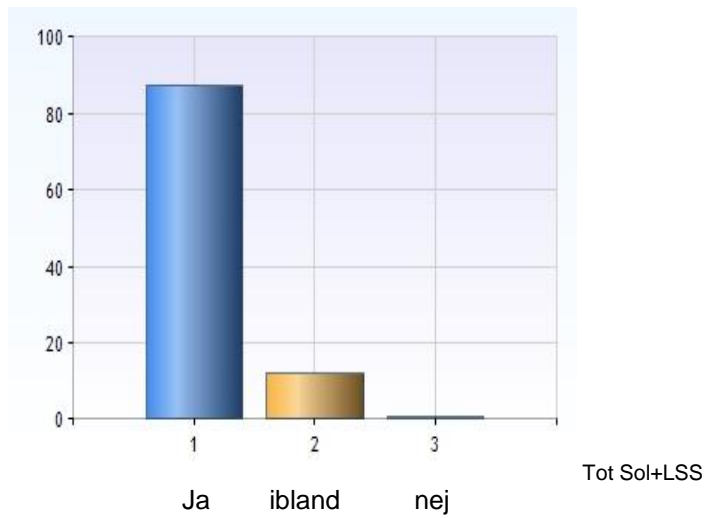
3.2 Arbetsmiljö

4. Är det för mycket ljud på jobbet?

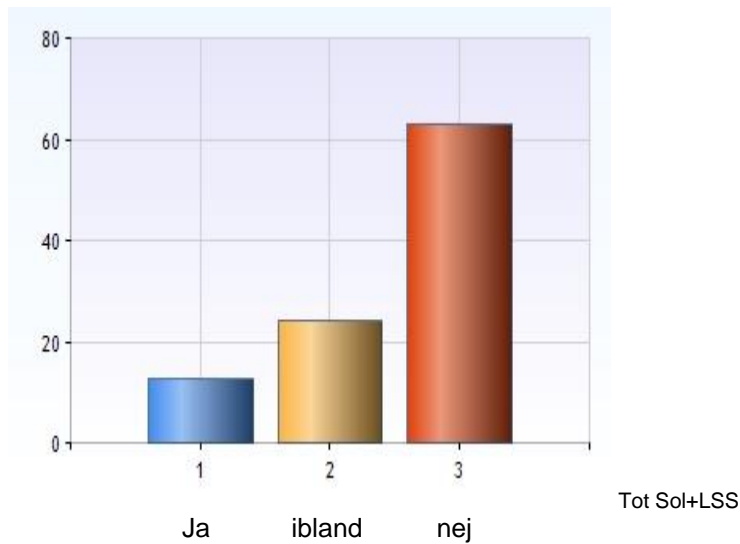
Nästan 70 % svarar ja eller ibland på frågan om de upplever att det är mycket ljud på jobbet.
Något högre värden för de med LSS beslut än de med SoL.

5. Är arbetskamraterna snälla mot dig?

Nästan 90 % svarar att arbetskamraterna är snälla.
Det gäller både de med SoL och de med LSS beslut.

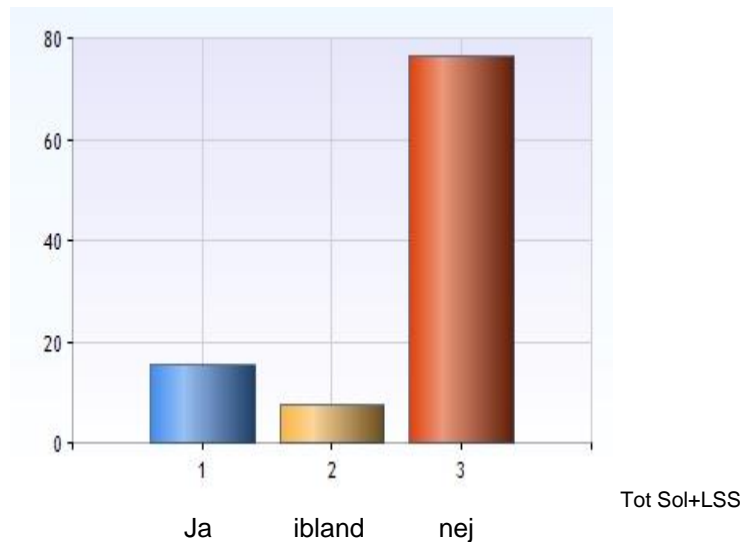
6. Är det bråkigt på jobbet?

13 % tycker att det är bråkigt på jobbet.
Samtliga har LSS beslut.

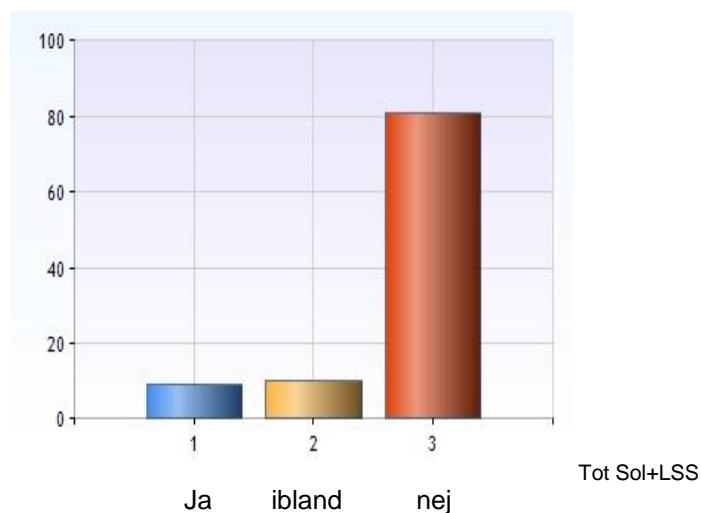
3.3 Trygghet

7. Är det något på vägen till eller ifrån jobbet som du är rädd för?

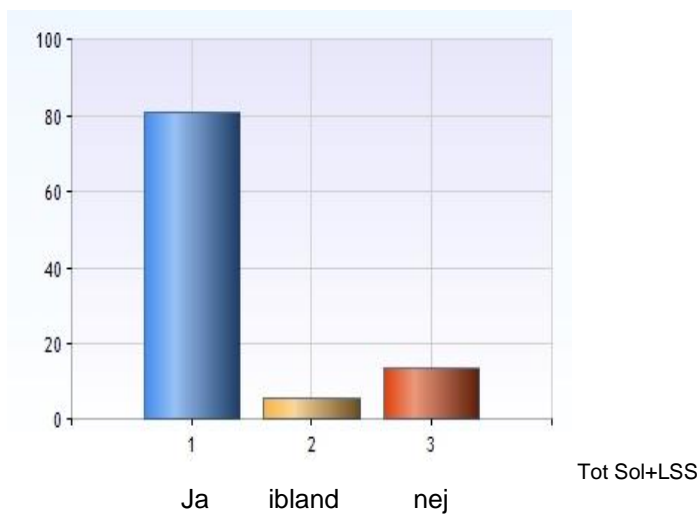
Tjugotre personer (16 %) anger att de är rädda för något på vägen till eller ifrån jobbet. *Fler med LSS beslut än Sol beslut svarade ja på frågan.*

8. Är du rädd för någon när du är på ditt jobb?

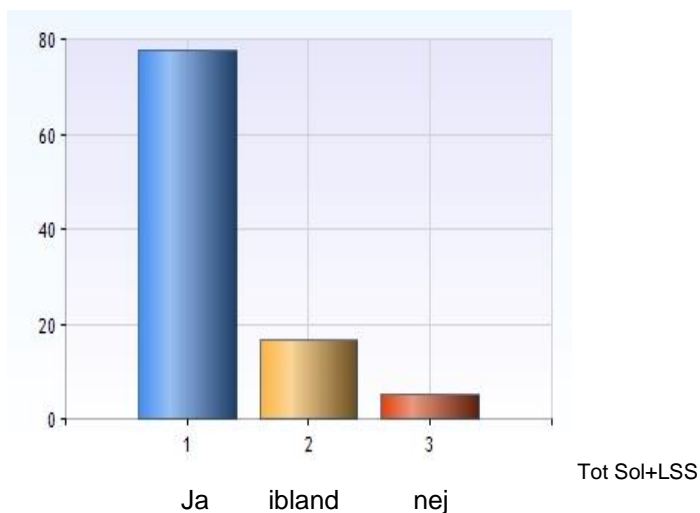
Tretton (9 %) svarar att de är rädda för någon på jobbet. *Av dessa har 11 stycken beslut enligt LSS.*

9. Vet du vem du skall prata med om någonting är dåligt på jobbet?

Drygt 80 % Svarar att de vet vem de skall tala med om något dåligt händer på jobbet. *Ingen skillnad mellan de som har SoL eller LSS beslut.*

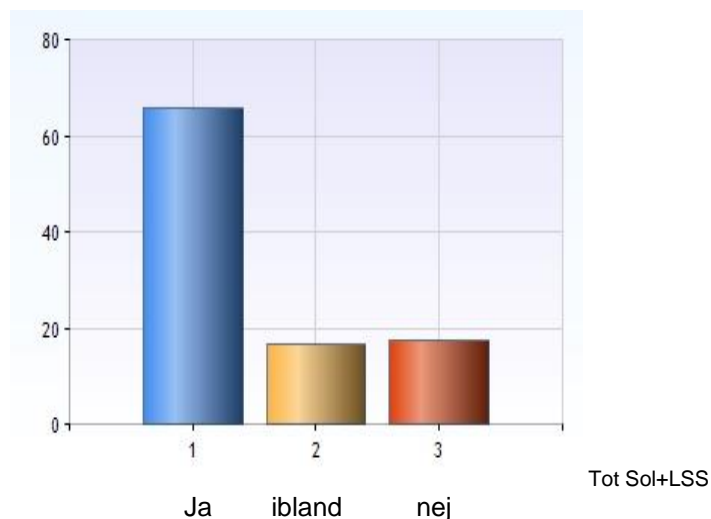
10. Får du hjälp när du behöver?

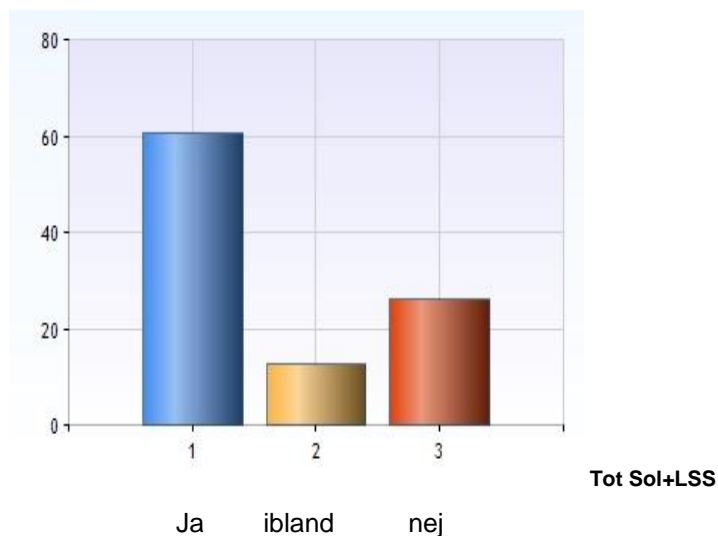
Nästan 80 % svarar att de får hjälp när de behöver. *De med SoL beslut i högre grad än de med LSS beslut.*

3.4 Delaktighet

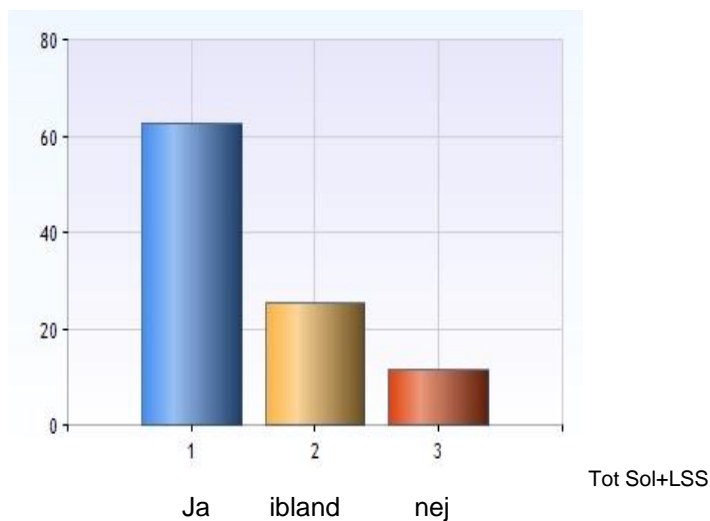
11. Är det viktigt för dig att du har en planering där du ser vad du skall göra under dagen?

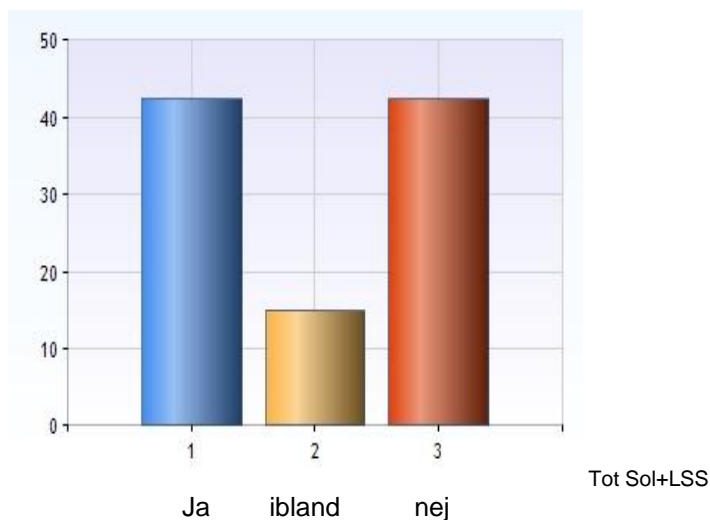
12. Har du en planering där du ser vad du skall göra under dagen?

98 personer (66 %) anger att de tycker det är viktigt att ha en planering för dagen. 90 personer (61 %) anger att de har en sådan planering. *De med SoL beslut svarade i mycket högre grad att de inte hade någon planering än de med LSS beslut.*

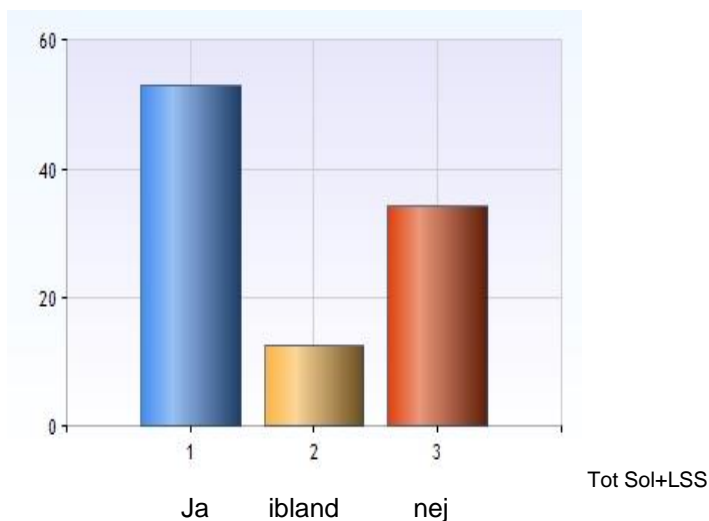
13. Får du vara med och bestämma vad du ska göra på ditt jobb?

63 % svarar ja och 11 % nej på frågan om de får vara med och bestämma vad de skall göra på jobbet.
Det är fler med SoL beslut som svarat nej på frågan än med LSS beslut.

14. Kan du byta grupp om du skulle vilja?

Lika många svarar ja som nej på frågan om de kan byta grupp om de skulle vilja. *De med SoL beslut upplevde i högre grad än de med LSS beslut att de kan byta.*

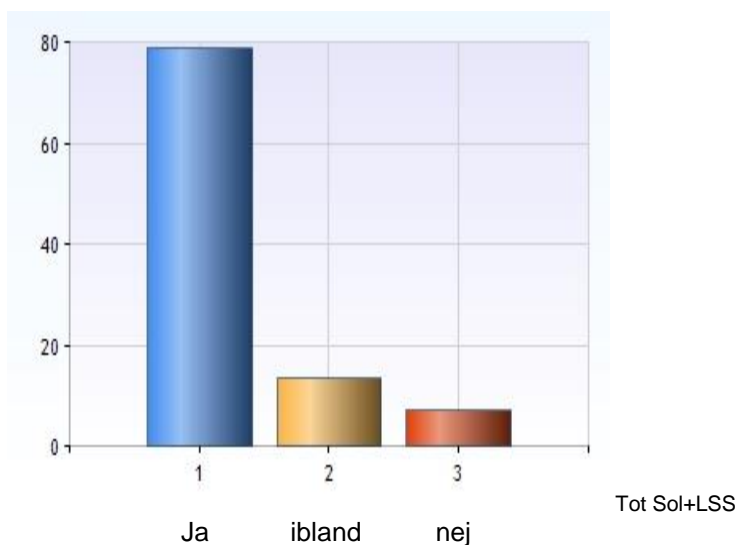
15. Har du haft möte med personalen om hur du har det på jobbet?

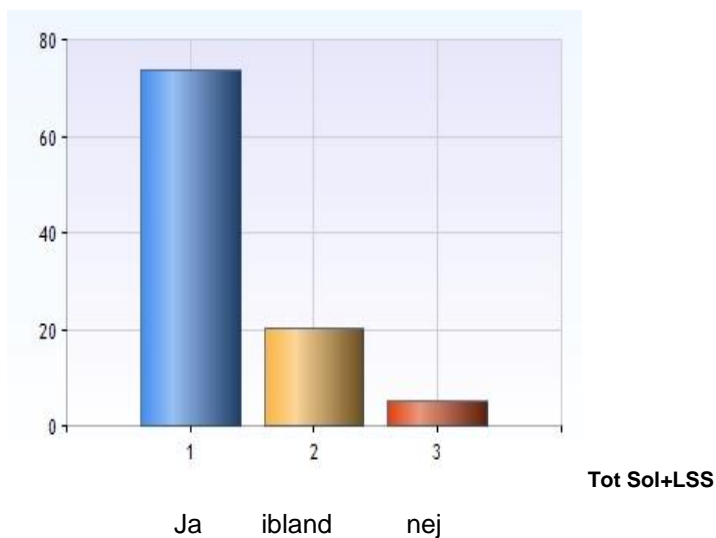

51 personer (34 %) svarar nej på frågan om de har haft något möte med personalen angående jobbet.
Bara 4 personer (17 %) av de med SoL beslut svarade ja på frågan.

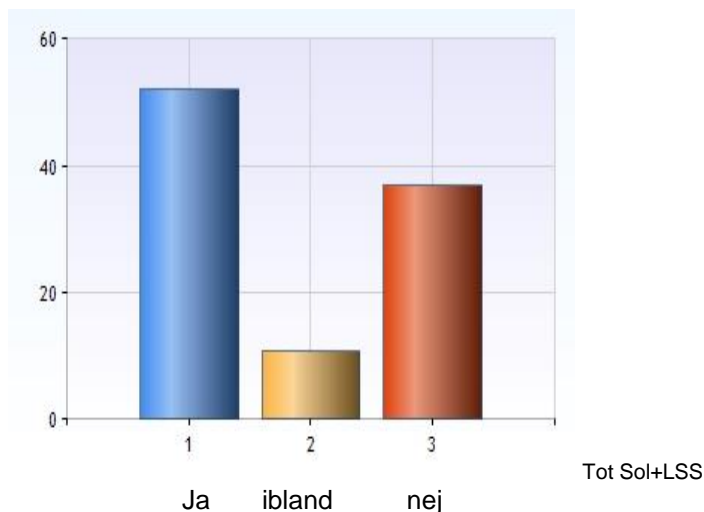
3.5 Bemötande

16. Får du beröm när du gjort något bra?

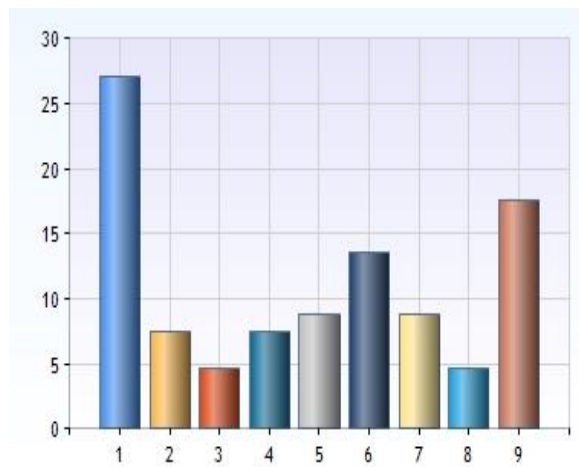

17. Lyssnar personalen på dig?

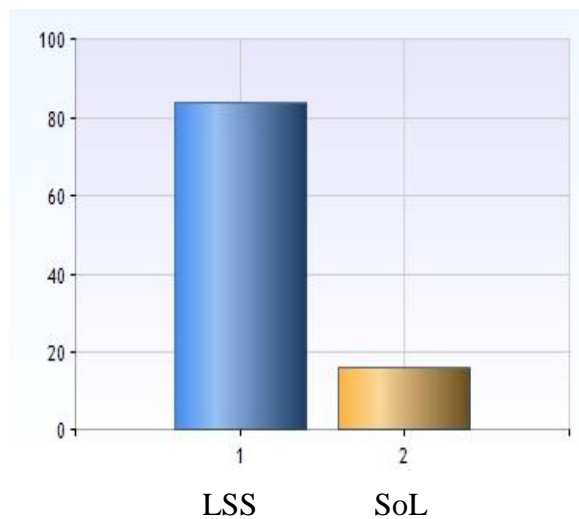
Nästan 80 % upplever att de får beröm när de gjort något bra och 75 % svarar ja på frågan om personalen lyssnar på dem.
Ingen större skillnad mellan SoL eller LSS.

18. Ringer personalen till dig om du inte kommer till jobbet?

Nästan 50 % svarar nej eller ibland på frågan om personalen ringer om man inte kommer till jobbet.
Ingen större skillnad mellan SoL eller LSS.

19. Vilken arbetsplats är du på nu?

1. Franzen
2. Ringen
3. Rosen
4. Härnö ved
5. Murbergsgruppen
6. RB demontering
7. Café Gula villan
8. Villagruppen
9. Företagsplatser

20. Beslut enligt:

84 % av de som svarade på enkäten har beslut enligt LSS och 16 % enligt SoL.

4 Projektledarnas avslutande reflektion utifrån enkätens resultat

Svarsfrekvensen på enkätundersökningen var ca 75 %. En hög siffra som kan förklaras i bra förarbete från personal på de dagliga verksamheterna och de hjälppersoner som genomförde enkätundersökningen, samt av projektledare som bistod med förberedelser av administrativt material och teknisk utrustning.

Behovet av att ha två olika utföranden av enkäten bekräftas av hur brukarna själva valt. Totalt valde 25 % att svara på enkäten med text/ljud och 75 % att svara på enkäten med text/ljud/bildstöd. I kommande undersökningar är det en självklarhet att dessa alternativ skall finnas.

När det gäller tekniken så visade det sig ibland vara svårt för en del av brukarna att klara av att trycka på surfplattans skärm för att besvara frågorna i enkäten. Detta kan bero på många olika saker. Då tekniken är relativt ny så kan personen sedan tidigare vara helt obekant med en surfplatta och hur denna fungerar, rädsla för teknik, nedsatt finmotorik, svårt att avväga kraft etc. Och å andra sidan, så var det också många av brukarna som var väldigt nyfikna på den nya tekniken. Aktuellt att överväga möjligheten att svara på enkäten i pappersformat inför nästa enkätundersökning?

Det var stor spridning på brukarnas förmåga att svara på enkätfrågorna. En del tyckte att frågorna var alldeles för lätta, medan en del hade stora svårigheter att svara på frågorna. För att skapa förutsättning att så många som möjligt skall kunna delta i enkätundersökningen är det viktigt att lägga sig på medelnivå när det gäller frågornas svårighetsgrad. Något som Kommunförbundet tog hänsyn till vid utarbetning av frågorna i denna enkätundersökning.

Vissa tveksamheter finns kring några av frågornas utformning, vilket ibland ger tveksamma svar. Projektledare har återkopplat berörda frågor till Kommunförbundet.

4.1 Meningsfullhet

Cirka 80 % av brukarna, svarade att de tycker om att vara på jobbet och att jobbet är viktigt för dem. Detta är en mycket positiv siffra och ett bra betyg för de dagliga verksamheterna.

Det som är möjligt att reflektera över och ta med sig till respektive verksamhet är vad anledningen till att personer med SoL-beslut har en lägre upplevelse av meningsfullhet vad gäller arbetet enligt resultatet. Har de meningsfulla arbetsuppgifter utifrån sin förmåga? Har de utbyte av arbetskamrater och det sociala sammanhanget?

4.2 Arbetsmiljö

Upplevelsen av att det är mycket ljud på jobbet är påtaglig. Nästan 70 % av brukarna svarar ja eller ibland på denna fråga. Att det är någon högre grad av de med LSS-beslut som svarar ja på frågan behöver egentligen inte ha någon större betydelse. Upplevelsen kan bero på individuella svårigheter att tolka sinnesintryck utifrån kognitiva funktioner, oberoende av diagnos och LSS/SoL-beslut.

Hjälppersonerna noterade dock att miljön för genomförandet av enkäten var väldigt varierande på de olika arbetsplatserna. En reflektion av hjälppersonerna var svårigheten att få tillgång till att sitta avskilt i eget rum i lugn och ro med begränsade syn- och hörselintryck. Det var bl.a. vanligt att radio spelades på hög volym ute i verksamheterna, tv stod på i bakrunden etc.

Utifrån resultatet behöver varje arbetsplats reflektera kring sin egen arbetsmiljö utifrån bl.a. ljudnivå. Hur är lokalerna anpassade ljudmässigt? Antalet brukare på arbetsplatsen i förhållande till lokalens storlek och utformning? Personalens uppmärksamhet och kunskap kring tolkning av sinnesintryck och hur det kan påverka en person med kognitiva svårigheter? För vems skull är radio påslagen, brukarens eller personalens?

Kan ljudmiljön för enkätens genomförande påverka resultatet? Behov finns av att bättre tillgodose en lugn miljö, för att skapa bästa möjliga förutsättningar vid intervjusituation.

Det stora flertalet svarade att arbetskamraterna var snälla mot dem, vilket är väldigt positivt. Dock svarade 13 % att de upplevde att det var bråkigt på jobbet, samtliga med LSS-beslut.

Att ta i beaktning i detta resultat är att personer med kognitiv funktionsnedsättning kan ha svårt med sociala färdigheter och samspel med andra i sin omgivning. Utifrån brukarnas grundproblematik kommer det att vara svårt att helt eliminera upplevelsen av bråk/konflikter på arbetsplatserna. Det skall dock naturligtvis även fortsättningsvis arbetas för att minimera upplevelsen av bråk.

4.3 Trygghet

16 % svarade att de var rädda för något på vägen till eller från jobbet. Några olika anledningar som brukarna berättade för hjälppersonerna om var rädsla för bilar, trafik, mörker, fåglar, djur och halka.

En djupare analys kring detta bör göras, för att kunna vidta åtgärder. Varje arbetsplats bör fråga sina deltagare mer ingående kring detta, för att kunna minska rädsla att förflytta sig till/från jobbet. Ökat samarbete med boendepersonal kan eventuellt bli aktuellt.

4.4 Delaktighet

Nästan 70 % uppgav att det är viktigt för dem att ha en planering på jobbet som visar vad man skall göra under dagen.

De med SoL-beslut uppgav i mycket högre grad att de inte hade någon planering än de med LSS-beslut. Kan personal ibland överskatta brukare med SoL-beslut och utifrån detta bedöma att det inte finns behov av planering?

De med SoL-beslut svarade också i större utsträckning nej på frågan om man får vara med och bestämma vad man skall göra på jobbet.

På frågan "Kan du byta grupp om du skulle vilja?", råder stora tveksamheter om utfallet på svaren. Utfallet blev att lika många svarade ja som nej på frågan (drygt 40 % på varje ja respektive nej). Hjälppersonerna noterade vid enkätens genomförande förvirring hos många av brukarna när de skulle svara. Frågan är formulerad med både orden kan och vill. Brukare som vet att de kan, men kanske inte vill byta grupp fick då svårigheter att svara på frågan. Svaret blev då mer slumpmässigt på något av de tre alternativen. Denna fråga har projektledarna återkopplat till Kommunförbundet.

Ca 35 % av brukarna svarade att de inte haft något möte med personalen om hur de har det på jobbet.

Det var endast 17 % av de med SoL-beslut som svarade ja på frågan. Kan personal ibland överskatta brukare med SoL-beslut och utifrån detta bedöma att det inte finns behov av möte? Kan det vara så att brukarna haft möte med personalen, men inte uppfattat det som ett möte för att det inte varit uttalat?

Lite svårtolkat i frågeställningen angående vad ett möte är. Enskilda möten med brukare och personal? Samtal kring och uppföljning av genomförandeplan? Möten i grupp t.ex. brukarråd? Vad avses med möte i frågan? Projektledarna har återkopplat ev behov av definition av "möte" till Kommunförbundet.

4.5 Bemötande

Att nästan 80 % upplever att de får beröm när de gjort något bra och 75 % upplever att personalen lyssnar på dem är positivt. Andelen som svarat nej är enbart några få procent.

På frågan om personalen ringer till dig om du inte kommer till jobbet, noterade hjälppersonerna att det uppstod förvirring i de fall där brukare själv ansvarade för att kontakta arbetsplatsen eller att det var personal från gruppboenden som kontaktade arbetsplatsen vid frånvaro. Nästan 50 % svarade nej på denna fråga. En stor del av de med LSS-beslut bor i gruppboende och då är det vanligare att boendepersonalen tar kontakt vid frånvaro. Många av de med SoL-beslut bor i eget boende och då kan det vara av större vikt att den dagliga verksamheten ringer upp brukaren. Bör dokumenteras i genomförandeplan?

5 Analys av resultat på varje arbetsplats

Berörda enhetschefer och personal får underlag med resultat och behöver mer djupgående analysera de individuella resultaten för varje arbetsplats och skriva handlingsplan för respektive arbetsplats.

5.1 Återkoppling till brukare

Avslutningsvis så är det mycket viktigt att återkoppla enkätens resultat till brukarna. Detta för att skapa förutsättningar för deltagande i kommande enkäter (=motivation).

En del brukare som valde att inte delta i denna enkätundersökning, tyckte att de gjort det förut och ej behövde göra det igen. Men avsaknad av återkoppling från tidigare enkät 2009 och eventuellt uteblivna konkreta åtgärder utifrån tidigare enkätsvar kan också vara bidragande orsak att brukare tackar nej till deltagande.

6 Bilagor

Sammanställning erfarenheter – enkät daglig verksamhet/
sysselsättning 2014